

ӘЛ-ФАРАБИ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ
Тарих факультеті
Археология, этнология және музеология кафедрасы

**«Мәдени кешендер мен табиғи мұраларды басқару» пәні бойынша қорытынды
емтихан жүргізу бағдарламасы және әдістемелік ұсыныстары**

**«8D02207 Музей ісі және ескерткіштерді қорғау» мамандығы бойынша
білім беру бағдарламасы**

Алматы, 2021

Құрастырушы:

Шалекенов М.У., т.ғ.д., Археология, этнология және
музеология кафедрасының профессоры.

«Мәдени кешендер мен табиғи мұраларды басқару» пәнінен қорытынды
емтиханға арналған бағдарлама мен нұсқаулар археология, этнология және
музеология кафедрасының отырысында қаралды және мақұлданды.

2021 жылғы « ____ » _____ N _____ хаттама

Кіріспе

Докторанттар «Мәдени кешендер мен табиғи мұраларды басқару» пәні бойынша емтиханды oqulyk.kz платформасында тапсырады.

Oqulyk платформасындағы жазбаша емтихан – емтихан кестесі бойынша білім алушы автоматты түрде жинақталатын емтихан билетінің сұрақтарына жауап жолдарын толтыру арқылы онлайн-платформада (OQYLYQ СДО) емтихан тапсырады. Емтихан тапсыруды прокторингтің автоматты жүйесі немесе Проктор бақылайды.

Пән оқытушысы oqulyk жүйесінде орындаған емтихан жұмыстарын тексереді. Oqulyk жүйесінде жұмысты бағалайды. Қойылған балдарды оқытушы UNIVER жүйесіне қойып шығады.

Жаттығулардың нәтижесі бойынша 15 аптаның соңында қорытынды жазбаша емтихан жүргізіледі. Емтихан тапсырған кезде қойылған сұрақтарға толық жауап беру және практикалық тапсырмаларды шешу қажет.

Докторанттар білуі керек:

- Қазақстанның ЮНЕСКО тізіміне енетін мәдени және табиғи мұра объектілерін басқару, сондай-ақ дүние жүзіндегі мәдени және табиғи мұра объектілерін басқаруды талдау;
- мәдени және табиғи мұра объектілерін басқаруға байланысты ғылыми білім мен әдістемелік зерттеулерді дұрыс қолдану, осы салада талдау жасай білу;
- Қазақстандағы ЮНЕСКО тізіміне енетін мәдени және табиғи мұра нысандарын басқару жөніндегі ақпаратты жүйелеу, өз пікірлерін негіздеу және нақты қорытындылар беру;
- тапсырмаларды орындау барысында коммуникативті дағдыларды дамыту, жетілдіру үшін жаңа идеяларды ұсыну;
- докторанттардың орындаған міндеттерін объективті бағалау, топтың көшбасшылық қасиеттерін қабылдауға дайын болу, кәсіби дамудың жаңа бағыттарын анықтау.

«Мәдени кешендер мен табиғи мұраларды басқару» пәнінен тақырыптар бойынша тапсырмалар беріледі:

1. Мәдени мұра объектілерін Мәдени мұра объектілерінің типтері бойынша жіктеу: құрылыстар (туындылар); кешендер (ансамбльдер); көрнекті орындар.
2. Мәдени мұра объектілерін Мәдени мұра объектілерінің түрлері бойынша жіктеу
3. Мәдени мұра объектілерін Мәдени мұра объектілерінің түрлері бойынша жіктеу: монументалды өнер
4. Мәдени мұраны сақтау жөніндегі іс-шаралар: оңалту; реставрациялау, музейлендіру.

5. ЮНЕСКО-ның Дүниежүзілік Мәдени мұра объектілерін сақтау жөніндегі халықаралық құқықтық актілері
6. ЮНЕСКО-ның дүниежүзілік мәдени және табиғи мұраны қорғау туралы Конвенциясы (1972)
7. ЮНЕСКО-ның дүниежүзілік мәдени мұраны қорғау жөніндегі жаһандық стратегиясы (2015).
8. ЮНЕСКО-ның дүниежүзілік мәдени мұраны сақтау контекстіндегі "Әлем жады" бағдарламасы.
9. ЮНЕСКО-ның материалдық емес мұра объектілері бірегей мәдени құндылық ретінде: Орталық Азия тағамдары
10. Ежелгі Түркістан қаласы: құрылу тарихы, қазіргі жағдайы және жұмыс істеуі

Ұсынылатын әдебиеттерімі:

1. Максаковский В.П. Всемирное культурное наследие. М., 2002.
2. Организация Объединенных Наций: основные факты. - М.: Весь Мир, 2008.
3. Охрана и использование памятников культуры: сборник нормативных актов и положений. М., 2004.
4. Полякова М.А. Охрана культурного наследия России. М., 2005.
5. Юнеско: цели, структура, деятельность /сост. Ройтер В. и др. М., 2002.
6. Беда А.М. Охрана культурного наследия. М., 1999.
7. Богуславский М.М. Международная охрана культурных ценностей. - М.: Междунар. отношения, 1999.
8. Валлерстайн И. Анализ мировых систем и ситуация в современном мире. Пер. с англ. П.М. Кудюкина. /Под общей редакцией канд. полит. наук Б.Ю. Кагарлицкого. - СПб.: "Университетская книга", 2001.
9. Веденин Ю.А. Культурное и природное наследие России. М., 1995.
10. Великанов Ю.С. Сохранение наследия России. СПб., 2001.
11. Вопросы охраны и использования памятников истории и культуры. М., 1990.
12. Всемирное культурное и природное наследие в образовании. Учебное пособие. СПб., 2001.
13. Защита и сохранность культурных ценностей. СПб., 1994.
11. Кисель В.П. Памятники Всемирного наследия. Минск, 1998.
12. Комплексные региональные программы сохранения и использования культурного и природного наследия. М., 1994.
13. Международное право и охрана культурного наследия /Отв. Ред. М.А. Полякова. Афины, 1997.
14. Международное право: Учебник /Отв. ред. Ю.М. Колосов, В.И. Кузнецов. - М.: Международные отношения, 2001.
15. Международные нормативные акты ЮНЕСКО. - М., Право, 1999.

16. Международные нормативные акты ЮНЕСКО / Сост.И.Д.Никулин. - М.: Логос, 1999.

17. Михайлова Н.В. Государственно-правовая охрана историко-культурного наследия России во второй половине XX века. М., 2001.

14. Охрана и использование памятников культуры: сборник нормативных актов и положений. М., 2004.

15. Резолюции 30-й сессии Генеральной конференции ЮНЕСКО. - Париж, 1999.

16. Углева И.К. Культурное наследие: современные проблемы. М., 1987.

17. Уранов Г.В. ЮНЕСКО: к 40-летию деятельности. - М.: Международные отношения, 1999.

18. Фрезер Томас Сокровища человечества. Памятники истории, культуры и природные заповедники под охраной ЮНЕСКО. М.: БММ АО, 1997.